

V ČESKO-SLOVENSKEJ ČI ČESKO-SLOVENSKO-RUSKEJ REPUBLIKE? PODKARPATSKÁ RUS A VÝCHODNÉ SLOVENSKO V PRELOMOVOM ROKU 1919

PETER ŠVORC

ŠVORC, Peter. The Czecho-Slovak or Czecho-Slovak-Rusyn Republic? Subcarpathian Rus' and Eastern Slovakia in the momentous year of 1919. *Historický časopis*, 2020, 68, 4, pp. 609-634, Bratislava.

When Czechoslovakia was founded, Slovaks and Rusyns became state-forming nations with competences and ambitions they did not have in pre-1918 Hungary. Having found themselves in this position, the Rusyns, in 1919, requested a change in the name from the Czecho-Slovak Republic (CSR) to the Czecho-Slovak-Rusyn Republic which, de facto, reflected the actual situation after the Treaty of Saint-Germain was signed in September 1919, when Subcarpathian Rus' became part of the CSR. Rusyns, however, faced radical rejection and were given an explanation that Czechoslovakia had been internationally recognised as a new state and it was under that name the country was referred to in the key peace agreements, which was why any changes at that point were impossible.

In the CSR, Rusyns and Slovaks got into conflict over the contact territory (North-Eastern Slovakia) and the shared (administrative) border dividing Slovakia from autonomous Subcarpathian Rus. The conflict started in 1919 and continued throughout the entire interwar period.

Keywords: Czechoslovakia. Czech-Slovak-Rusyn Republic. Hungarian Soviet Republic. Eastern Slovakia. Subcarpathian Rus'. Administrative Border. Slovaks. Rusyns. Central Rusyn National Council. Gregory I. Zhatkovich. Anton Beskid.

DOI: <https://doi.org/10.31577/histcaso.2020.68.4.3>

Rozpad Rakúsko-Uhorska a vznik Československa nepochybne patril v dejinách dvoch národných spoločenstiev – slovenského a rusínskeho – k zlomovým udalostiam, ktoré sa ich zásadným spôsobom dotýkali. V oboch prípadoch sa v novom štáte zmenilo ich postavenie – z utláčaných slovanských národov v Uhorsku sa takpovediac „z večera do rána“ stali štátotvorné národy. V prípade Slovákov to explicitne a navonok potvrdzoval aj názov nového štátu – *Česko-Slovensko*, resp. *Československo*. Rusíni, ktorí i napriek tomu, že pri porovnaní so Slovákami výrazne zaostávali vo svojom národnom vývoji, v novej situácii po páde starého Uhorska nielenže uvažovali o rôznych formách svojej štátnosti, ale po rozhodnutí prikloniť sa k československému variantu aj žiadali, aby sa ich štátotvorná